

BOX

TRÄNA MATEMATIK

A

BRÅK OCH DECIMALTAL

ASKUNGE

Träna matematik

Bråk och decimaltal

Ord och begrepp	2
Bråk	4
Bråk och decimaltal	7
Träna mer på begreppen	8
En halv	10
Handla ost	11
Delar av tal på tallinjen	12
Addera tiondelar	14
På tallinjen	15
I ordning	16

Ord och begrepp

bråk	bråkstreck	delar
bråktal	decimaltal	fjärdedel
täljare	decimal	tiondel
nämnare	decimaltecken	hundredel

bråktal

Du skriver tal på olika sätt.

Så här skriver du ett **bråktal**:

$$\frac{1}{2}$$

- Ringa in bråktalet.

8

$$\frac{3}{5}$$

täljare

Det tal som står över strecket heter **täljare**.

- Ringa in täljaren.

3

5

nämnare

Det tal som står under strecket heter **nämnare**.

- Ringa in nämnaren.

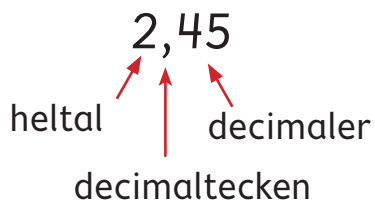
3

5

decimaltal

Mellan de hela talen finns det decimaltal.

Det här är ett **decimaltal**: **2,45**

- Ringa in decimaltalet.

2

3

$\frac{2}{3}$

2,5

decimal

Talet **2,45** har två decimaler.

- Ringa in talet som har två decimaler.

2,1

13

$\frac{2}{3}$

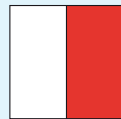
3,55

Bråk

Vad är ett bråk?

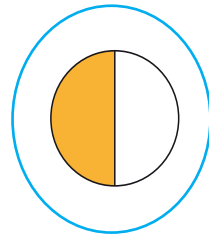
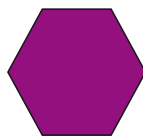
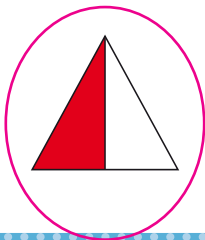
Du använder ett bråktal för att beskriva en del av en hel.

Varje del ska vara lika stor.

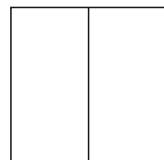
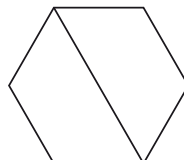
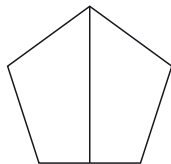
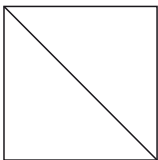

$\frac{1}{2}$ är röd.

Ringa in alla figurer där en halv ($\frac{1}{2}$) är målad.

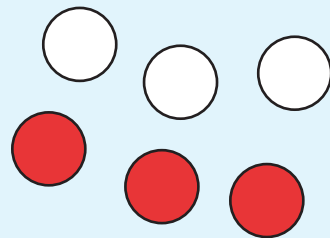

Måla en halv ($\frac{1}{2}$) av varje figur.

Bråk

Du använder ett bråktal för att beskriva en del av en grupp. Varje del ska vara lika stor.

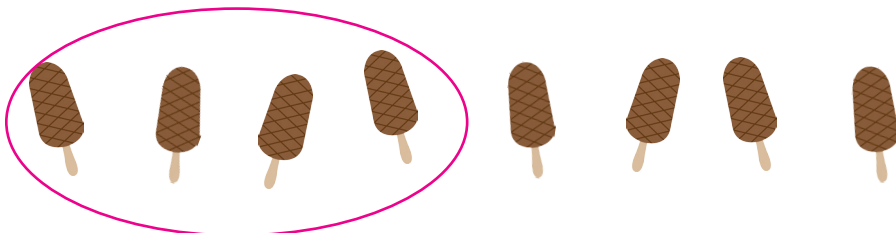

$\frac{1}{2}$ är röd.

Det finns 4 påsar. Hälften ($\frac{1}{2}$) av påsarna är blå.
Måla så att det stämmer.

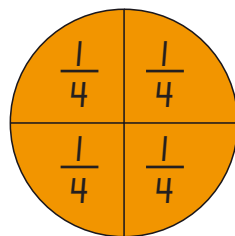
Det finns 8 glassar.
Ringa in hälften av glassarna ($\frac{1}{2}$).

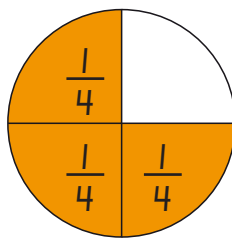
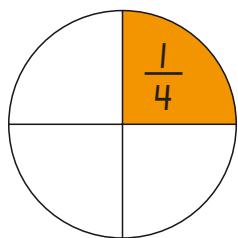
Hela pizzan är delad i 4 lika stora delar.

Varje del är en fjärdedel ($\frac{1}{4}$).

Tillsammans är de
fyra delarna en hel pizza ($\frac{4}{4}$).

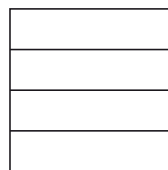
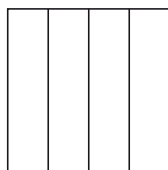
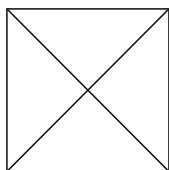
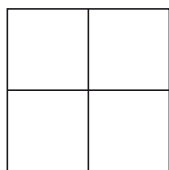
En hel pizza är delad i 4 fjärdedelar.

Vi äter upp en fjärdedel
av pizzan.

Vi har kvar 3 fjärdedelar ($\frac{3}{4}$)
av pizzan.

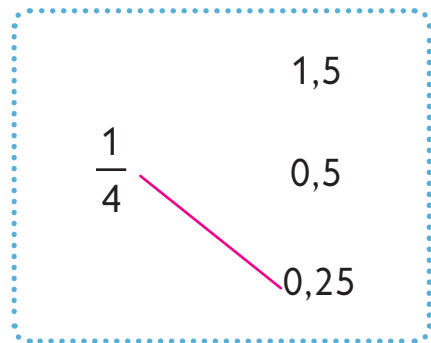
Måla $\frac{3}{4}$ av varje kvadrat.

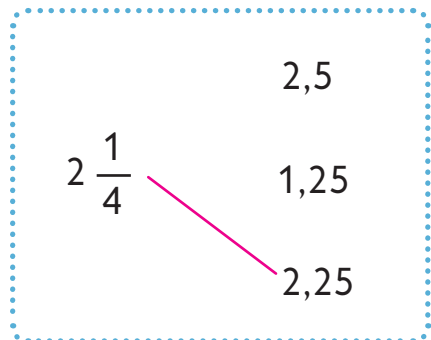
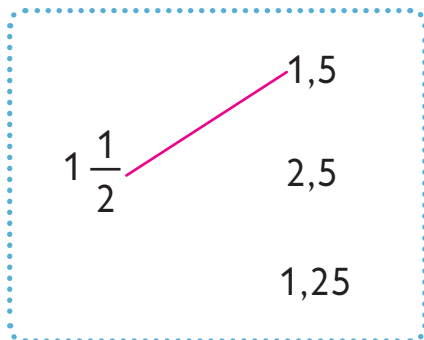
Bråk och decimaltal

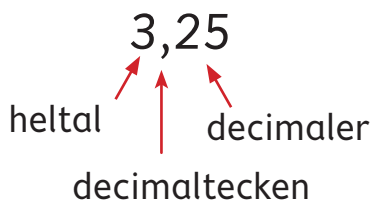
Dra streck mellan bråktal och rätt decimaltal.

Dra streck mellan bråktal och rätt decimaltal.

Träna mer på begreppen

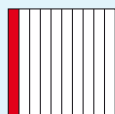

3 hela
2 tiondelar
5 hundraedelar

En tiondel

Vi kallar den här kvadraten för en hel.
En hel = 1

En tiondel av kvadraten är röd.
En tiondel = 0,1

Hur många decimaler har talen?

2,45 har 2 decimaler

22,5 har 1 decimaler

1,346 har 3 decimaler

112,3 har 1 decimaler

Ringa in rätt tal.

2 tiondelar	20	0,2	0,02
5 tiondelar	0,05	5	0,5
5 hundradelar	0,15	0,05	0,50

Skriv i decimalform.

8 hela och 5 tiondelar	<u>8,5</u>
5 hela, 2 tiondelar och 5 hundradelar	<u>5,25</u>
12 hela och 3 hundradelar	<u>12,03</u>

Ringa in det största talet i varje ruta.

3	6
---	---

1,2	1,3
-----	-----

0,50	0,5
0,05	0,15

1,25	2,5
2,45	1,9

En halv

Vi kallar den här cirkeln för en hel.
En hel = 1

Halva cirkeln är röd.
En halv = 0,5

=

1

=

0,5 + 0,5

1,5

=

0,5 + 0,5 + 0,5

Addera halvor.

$$0,5 + 0,5 = \underline{1}$$

$$0,5 + 0,5 + 0,5 = \underline{1,5}$$

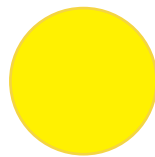
$$0,5 + 0,5 + 0,5 + 0,5 = \underline{2}$$

$$0,5 + 0,5 + 0,5 + 0,5 + 0,5 = \underline{2,5}$$

Handla ost

1 kg ost kostar 80 kr.

1 kg ost

1 kg ost kostar 80 kr.
Vad kostar 0,5 kg ost?

0,5 kg ost kostar 40 kr.

0,5 kg ost

1 kg ost kostar 80 kr.
Vad kostar 0,25 kg ost?

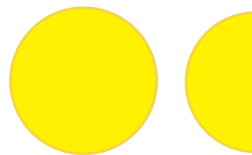
0,25 kg ost kostar 20 kr.

0,25 kg ost

Vad kostar 1,5 kg ost?

1,5 kg ost kostar 120 kr.

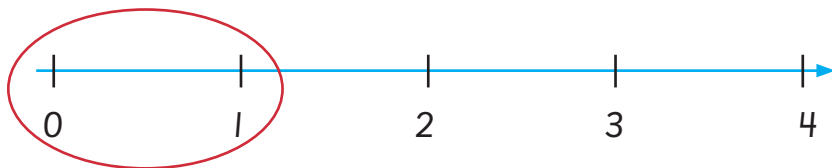

1,5 kg ost

Delar av tal - bråktal

På tallinjen är det en röd ring runt området mellan de hela talen 0 och 1.

Där finns inga hela tal. Där finns delar av tal.

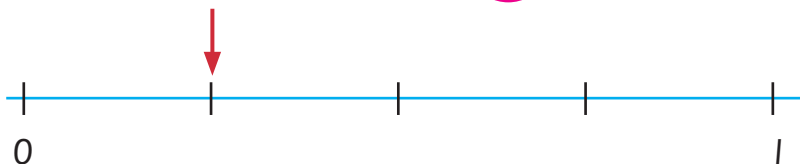
Ringa in det **bråktal** som pilen pekar på.

$$\frac{1}{2} \quad \frac{1}{4} \quad \frac{2}{3} \quad \frac{3}{4}$$

Ringa in det **bråktal** som pilen pekar på.

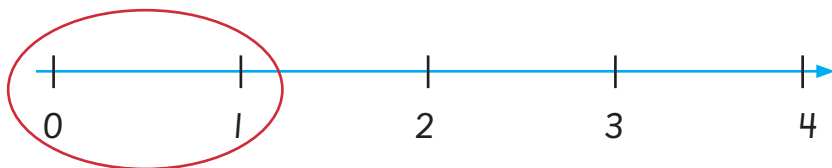
$$\frac{1}{2} \quad \frac{1}{4} \quad \frac{3}{5} \quad \frac{3}{4}$$

Delar av tal - decimaltal

På tallinjen är det en röd ring runt området mellan de hela talen 0 och 1.

Där finns inga hela tal. Där finns delar av tal.

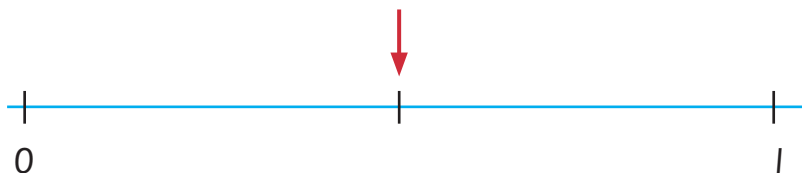
Ringa in det **decimaltal** som pilen pekar på.

0,1

0,5

0,7

0,9

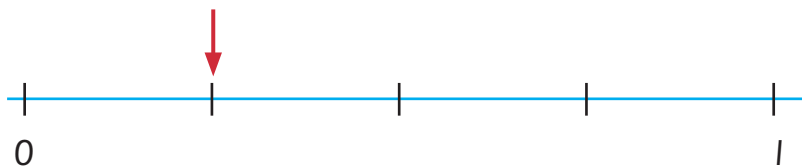
Ringa in det **decimaltal** som pilen pekar på.

0,1

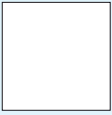
0,5

0,25

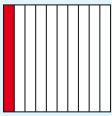
0,2

Addera tiondelar

Vi kallar den här kvadraten för en hel.
En hel = 1

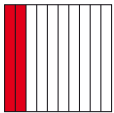
En tiondel av kvadraten är röd.
En tiondel = 0,1

Nio tiondelar av kvadraten är vit.
Nio tiondelar = 0,9

$$0,1 + 0,9 = 1,0$$

Svara med decimaltal.

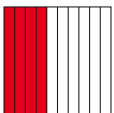
Hur stor del av
kvadraten är **röd**?

0,2

Hur stor del av
kvadraten är **vit**?

0,8

0,4

0,6

Vilket decimaltal ska du addera för att få en hel?

$$1 = 0,3 + \underline{0,7}$$

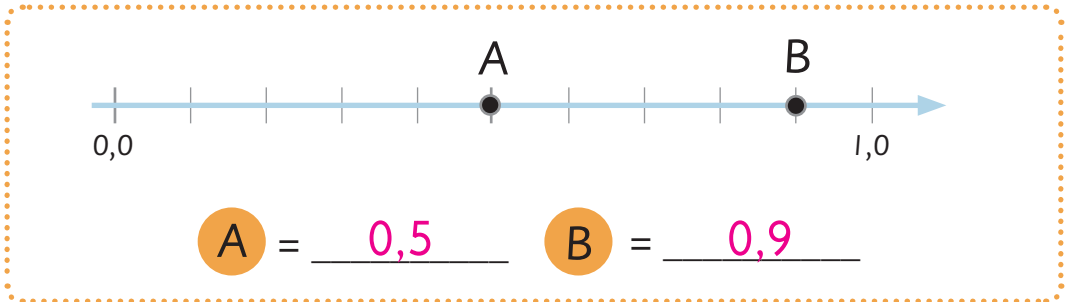
$$1 = 0,1 + \underline{0,9}$$

$$1 = 0,4 + \underline{0,6}$$

$$1 = 0,2 + \underline{0,8}$$

På tallinjen

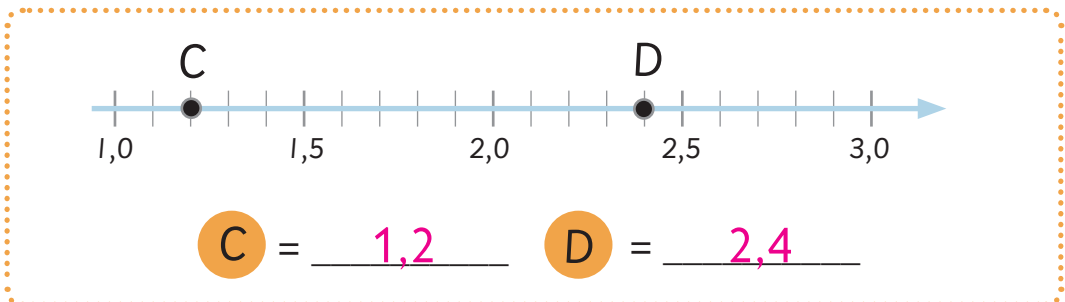
Vilka decimaltal är markerade på tallinjen?

Skriv ett decimaltal
mellan 0 och 1.

t.ex. 0,3

Vilka decimaltal är markerade på tallinjen?

Skriv ett decimaltal
mellan 1,5 och 2.

t.ex. 1,8

I ordning

Skriv talen i ordning.
Börja med det minsta.

2	0,01	0,10	1,5
1,05	0,9	1,40	

0,01 0,10 0,9 1,05 1,40 1,5 2

Var ska decimaltecknet vara?

Varje mening ska vara rimlig.
Skriv decimaltecknet på rätt ställe.

Mira är 1,59 m lång.

I en hink får det plats 7,5 liter.

Bra
jobbat!

ISBN 978-91-87701-31-3
© 2015 Mirvi Unge Thorsén och
Askunge AB

PRODUKTION Mirvi Unge Thorsén
ILLUSTRATION Polina Makarova (omslag)

Produktionsstöd har erhållits av
Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Första upplagan
I

Boken uppfyller miljökraven
för märkning med Svanen.

Tryck
Elanders Sverige AB 2015

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av
upphovsrättslagen! Det är inte tillåtet,
enligt avtal med Bonus Presskopia, att för
undervisningsbruk kopiera ur detta häfte.
Den som bryter mot lagen om upphovsrätt
kan åtalas av allmän åklagare och dömas till
böter eller fängelse i upp till två år samt bli
skyldig att erlagga ersättning till upphovs-
man/rättsinnehavare.

ASKUNGE

Askunge Thorsén Förlag AB
Mjölmarvägen 16, 131 31 Nacka
tel: 08-30 95 75 eller 073-951 13 93
e-post: askunge@askunge.se
www.askunge.se

Bråk och decimaltal

TRÄNA MATEMATIK är en serie arbetsböcker med fokus på grundläggande räknefärdigheter. Häftena tar upp olika matematiska områden. Varje häfte inleds med ett uppslag där matematiska ord och begrepp presenteras.

Bråk och decimaltal

Vad är ett bråk? I häftet presenteras del av helhet och del av antal, sambandet bråkform och decimalform, bråk och decimaltal på tallinjen.

Följande häften finns också i serien *BOX Träna matematik*:

- Addition 1–10
- Subtraktion 1–10
- Addition 1–20
- Subtraktion 1–20
- Taluppfattning 1–10
- Taluppfattning 1–20
- Taluppfattning 1–100
- Tabeller och diagram
- Multiplikation A
- Multiplikation B
- Division
- Bråk och procent

